34778 - Haccın Etkileri ve Amaçları

Soru

Televizyonda hacıların Kabe'ye gelişlerini gördüm ve bu muhteşem manzara karşısında gözlerim yaşardı. Keşke onlarla birlikte olsaydım ve Allah'ın rızasını kazansaydım. Ancak şunu sormak istiyorum: Bu büyük toplanmanın Müslümanlara ve İslam ehline bir etkisi var mıdır? Hacının Kabe'ye giderken hatırlaması gerekenler nelerdir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Bu önemli sorunuz için teşekkür ediyor; hac yapanların günahlarının affedilmesini, hac yapmayanların ise arzu edilene kavuşmalarını ve korkulanlardan kurtulmalarını Allah'tan diliyoruz. Âmin, âmin...

Haccın amaçlarına gelince; bunlar büyük amaçlardır ve hedefleri de ulvidir. Bunlardan bazıları şöyledir:

1. Kabe'yi inşa eden atamız İbrahim a.s'dan Mekke' kutsallığını yücelten Allah'ın Peygamberi Muhammed Sallallahu Aleyhi Vesellem'e kadar gelen tüm peygamberlerle irtibatı sağlamak

Hacı, hac ibadetlerini yerine getirirken bu mübarek topraklarda zamanında ibadet etmiş temiz ve salih şahsiyetleri hatırlar.

İbn Abbas r.a'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile Mekke-Medine arasında yürürken bir vadiden geçtik. Rasulullah ''Bu hangi vadidir ?'' diye sordu. "Ezrak Vadisi" denilince de: ''Hz. Musa'nın yüksek sesle telbiye getirerek tepeden inişini görür gibiyim.'' buyurdu. Sonra bir tepenin yanından geçtik. ''Bu hangi tepe?'' diye sorunca: "Herşa Tepesi" denildi. Bunun üzerine Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem: ''Yunus b. Matta'yı; yuları

liften yapılmış, kırmızı devesinin üzerinde, yünden cübbesiyle telbiye getirirken görür gibiyim.'' buyurdu.

2- Elbisenin beyazlığı ve temizliği; iç temizliğine, kalbin paklığına, mesaj ve metodun beyazlığına işarettir. Ayrıca süslenmeyi bırakmak, zavallılığı göstermek ve ölümü hatırlamak demektir. İhramlı kişi kefene benzeyen bu elbiseyi giydiğinde sanki yüce Allah'a gelmeye hazır olduğunu göstermektedir.

3. Mikatlarda İhram; Allah'a ibadet ve kulluğu, O'nun emir ve kanunlarına teslim olmayı ve şeriata bağlılığı temsil eder. Çünkü bu sınırlar, Allah'ın emri ve şeriatı olduğu için kimse bu sınırları aşmaz. Bu uygulamada ümmetin birliği, düzeni ve disiplini vardır ki mikat belirlenmesinde Müslümanlar arasında bölünme ve ihtilafa neden olmamaktadır.

4-Hacı, Hac ibadetine başladığı ilk anından itibaren Tevhid sembolünü haykırır. Nitekim Cabir b. Abdullah, Nebi Sallallahu Aleyhi Vesellem'in haccını tarif ederken şöyle dedi: "Sonra Tevhid ile ihrama girdi ve şöyle dedi: "Lebbeyk Allahumme Lebbeyk, Lebbeyke la şerike leke lebbeyk innel hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mulk la şerike lek..." (Muslim 2137).

5-Tüm insanların Arafat veya başka mübarek alanlarda toplanması, insana Ahireti hatırlatır. Bu tablo tüm insanların bu alanda eşit olduğunu ve hiç kimsenin diğeri üzerinde bir üstünlüğü olmadığını gösterir.

6-Hac, birlik sembolüdür. Zira insanları elbiselerinde, davranışlarında, ibadetlerinde, kıblelerinde ve yerlerinde eşit tutmaktadır. Zenginle fakirin, amir memurun arasında bir üstünlük farkı yoktur. Tüm insanlar hak ve görevlerinde eşittirler; renk, ırk ve milliyet farkı yoktur.

İbadetlerle birlik, duygularda birlik, amaçlarda birlik, davranışlarda birlik, sözlerde birlik...vardır.

"İnsanlar Adem'dendir, Âdem de topraktan yaratılmıştır; Arabın aceme, beyazın siyaha üstünlüğü yoktur. Üstünlük takvayladır.

İki milyondan fazla Müslüman aynı elbise içinde, aynı duruşta, aynı amaçta, aynı slogan altında tek bir Allah'a dua ederler; tek bir peygambere ittibâ ederler... Bu birlikten daha büyük bir birlik var

mıdır?

“İnkâr edenler ile Allah’ın yolundan ve içinde, yerli, misafir bütün insanları eşit kıldığımız Mescid-i Haram’dan alıkoyanlar (azabı hak etmişlerdir.) Kim de orada zulmederek haktan sapmak isterse, biz ona elem dolu bir azaptan tattıracağız.” (Hac 25)

7- Elbise ve barınmada insana kanaati öğretmek

Zira kişi iki parça elbiseyle yetinir ve sadece uyku ihtiyacını geçirecek barınak kendisine yeterli gelmektedir.

8-Küfür ve sapıklık topluluklarını, Müslümanların bu büyük toplanmasıyla ürkütmek

Her ne kadar farklı mezhep ve fikirlere sahip olsalar dahi herkesin aynı anda aynı yerde buluşması farklı konularda da toplandıklarını gösterir.

9- Müslümanlar arasında buluşmanın ve uyumun önemini göstermek

Nitekim genelde insanları yalnız başına, Hac için seyahat edenleri ise bir grupla birlikte seyahat ederken görürsünüz.

10- Müslümanın, Müslüman kardeşlerinin durumunu doğrudan kardeşinden duyması, onun geldiği ülkedeki Müslümanların durumunu güvenilir kaynaklardan öğrenmesi

11- Müslümanlar arasında genel bir istifade ve deneyim alışverişi

12- Tüm ülkelerden fikir, bilgi, çözüm ve uzlaşı ehli olan insanlarının bir araya geldiği ve Müslümanların koşulları ve ihtiyaçlarının, dayanışma ve işbirliğinin öneminin çalışıldığı bir toplantı olması

13-En faziletli mekân olan Mescid-i Haram’ı bırakıp Arafat’ta bulunmak, Allah’a emrini yerine getirerek kulluğu gerçekleştirmektir.

14-Günahların affedilmesi

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Her kim hacca gelir, hac ibadeti boyunca cinsel bir eylemde bulunmaz ve günah işlemezse annesinden doğduğu gibi döner.”

15-Günahkarlara umut kapısının açılması ve mukaddes topraklarda günahları bırakmalarına yönelik eğitilmeleri hususları vardır. Nitekim günahkârlar hac ibadeti boyunca birçok kötü alışkanlıklarını bırakmaktadır.

16- İslam'ın bir düzen ve disiplin dini olduğunu gösterir. Zira Hac'da, her ibadetin yeri ve zamanı bellidir.

17. Hacı, hayır işlerinde harcamak ve cimrilikten kaçınmak için kendini eğitir. Nitekim Hac için yolculukta, konaklamada ve diğer mekanlarda çok para harcar.

18-Allah’ın şiarlarını yücelterek kalpleri ıslah etmek ve takva edinmek

“Bu böyle. Her kim de Allah’ın nişanelerini/şiarlarını yüceltirse, şüphesiz ki bu kalplerin takvasından (Allah’a karşı gelmekten sakınmasından)dır.”

19-Zenginlerin sahip oldukları giyim ve barınma lüksünden vazgeçerek elbise, tavaf, sa’y, recm gibi hususlarda fakirlerle eşit olmalarını sağlayan bir eğitimdir. Zenginleri alçakgönüllülüğe alıştırır ve dünyanın ne kadar değersiz olduğunu gösterir.

20. Hacı; Hac günlerini bir ibadetten diğer ibadete, bir işten diğerine intikal ederken sürekli yüce Allah’a itaat ve zikirde vakit geçirir. Bu, Allah'a itaat ve O'nu anma konusunda yoğunlaştırılmış bir yıllık eğitim kursu gibidir.

21. Kişi kendini insanlara karşı iyilik yapmak üzere eğitir; kayıplara rehberlik eder, cahillere bilgi verir, fakirlere yardım eder, çaresiz ve zayıflara destek olur.

22-Güzel ahlakları edinmek

İnsanlardan gelen rahatsızlığa sabır göstermek, tahammül etmek gibi güzel huylar edinmek. Zira hacı, birçok itişmeye ve tartışmaya maruz kalır. Bu nedenle yüce Allah şöyle buyurdu: “Hac (ayları), bilinen aylardır. Kim o aylarda hacca başlarsa, artık ona hacda cinsel ilişki, günaha

sapmak, kavga etmek yoktur.” (Bakara 197)

23- Aşırı sıcaklar, uzun yolculuk, kalabalıklar arasında hareket etmek ve aileden uzak kalmak gibi hususlarda tahammül edip sabır göstermeye alışmak.

24. Adet, gelenek ve göreneklerden vazgeçmeyi öğrenmek

Zira hacı, başını açmak ve elbisesini bırakmakla yükümlüdür. Ayrıca alıştığı yeme, içme ve barınma alışkanlıklarını geride bırakacaktır.

25-Safa ve Merve arasında yürürken; Allah’a itaat edip O’na tevekkül edenin Allah onu terk etmeyeceğini ve onu yücelteceğini hatırlar. İşte İsmail a.s’ın annesi Hacer, İbrahim’e şöyle soruyor: “Allah mı bunu sana emretti?” İbrahim: “Evet.” diye cevap verir. Hacer: “O zaman Allah bizi ihmal etmez.” Bu davranışla Allah onun Safa ve Merve arasında gidip gelişini, peygamberler dahil olmak üzere tüm insanların taklit etmesini sağlamıştır.

26-Mücadeleler ne kadar şiddetli olursa olsun, sıkıntı ne kadar büyük olursa olsun Allah'ın Rahmetinden ümit kesmemek için kendini eğitmek. Çünkü çareler Allah’ın elindedir. Hacer’in çocuğu İsmail neredeyse ölecekti, bu nedenle su bulmak için bir dağdan diğerine koşmuştur, sonuç ummadığı yerden gelmiş, yüce Allah melek göndermiş ve Zemzem suyunu akıtmıştır. O Zemzem, kalp ve beden hastalıklarına şifa olarak akmaya devam etmiştir.

27. Hacı, bu mukaddes mekanlarda, Rahman'ın misafiri konumundadır

Kişi hac toplantısına bir hükümet, kurul, kral veya başkan tarafından çağrılmadığını, aksine Alemlerin Rabbi'nin onu çağırdığını hisseder. Hacılar Müslümanların eşit şartlarda buluştuğu, kimsenin kimseden üstün olmadığı bir yerde toplanırlar. Yüce Allah şöyle dedi: “İnsanlar arasında haccı ilan et ki, gerek yaya olarak, gerek uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler. Ta ki kendi menfaatlerine şahid olsunlar; Allah'ın onlara rızık olarak verdiği hayvanları belli günlerde kurban ederken O'nun adını ansınlar.” (Hac 27)

Ebu Hureyre r.a’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: *“Allah'ın misafirleri üçtür*: *Hacılar*, *umre* yapan ve gaziler.” (Nesai 2578, Elbani 2462)

28-Müminler arasında vefa ve dostluğu güçlendirmek

Bu, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şu sözüyle vücut bulur: “Biliniz ki bu şehriniz Mekke, bugününüz Arefe ve bu ayınız Zilhicce nasıl mukaddes ve dokunulmaz ise canlarınız, namuslarınız ve mallarınız da aynı şekilde dokunulmazdır.” (Buhari 65, Muslim 3180)

29- Hac bölgesi, şirk ve küfür ehliyle tam bir ayrışmanın ön plana çıktığı, onların hiçbir şekilde katılmadıkları Müslümanlara özel bir bölgedir. Amaç ne olursa olsun, onların Harem bölgesine girmeleri her zamanın diliminde yasaklanmıştır.

Yüce Allah şöyle dedi: “Ey iman edenler! Allah'a ortak koşanlar ancak bir pislikten ibarettir. Artık bu yıllarından sonra, Mescid-i Haram’a yaklaşmasınlar. Eğer yoksulluktan korkarsanız, Allah dilerse lütfuyla sizi zengin kılar. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

Ebu Hureyre r.a’dan rivayetle şöyle dedi: Ebu Bekir r.a, Hac döneminde beni ilan edenlerle birlikte gönderdi, kurban kesim gününde Mina’da şöyle ilan etmemiz emredildi: **"Bu yıldan sonra hiçbir müşrik hac yapmayacak, kimse Beytullah'ı çıplak tavaf etmeyecektir."**

En iyisini Allah bilir.